

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Quinta. Rationes variæ proponuntur, quibus non obscure probatur, decuisse Deiparam Mariam non aliter, qua[m] inuiolata eius virginitate Christum Dominum concepisse, & peperisse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

beris haberet ad comprobendam pudicitiam suam, referunt cingulo duxisse nauem, quam multa millia hominum trahere nequiverant. Nec mirum hoc de hominibus, cum dixerim quoque, & Dianam, virgines Deas, finxerit error Gentilium, & inter duodecim signa caeli, quibus mandum volui putant, Virginem collocarunt. Triginta Atheniensium Tyranni cum Phidonem in conuivio necassent, filias eius virgines ad se venire iusserunt, & scortorum more nudari, ac desuper pavimenta patris sanguine cruentata, impudicis gestibus ludere. Quae paulisper dissimulato doloris habitu, cum temulentos conuiuas cererent, quasi ad requisita naturae egredientes, inuicem se complexae praecipitauerunt in puteum, ut virginitatem morte seruarent. Demotionis Aescapagitarum principis virgo filia, audito sponsi Leontenis interitu, qui bellum Lamiacum concitabat, se interfecit, asserens, quamquam inatta esset corpore, tamen si alterum accipere cogere, quasi secundam acciperet, cum prior mente nupsisset. Spartiatum, & Messenij diu inter se habuerunt amicitias, in tantum, ut ob quadam sacra etiam virgines, ad se mutuo mitterent. Quodam igitur tempore cum quinquaginta ipsas virgines Lacedaemoniorum Messenij violare tentassent, de tanto numero ad stuprum nulla consensit, sed omnes libentissime pro pudicitia occubuerunt: Aristocles Harcometi Tyrannus adamanit virginem Sympthalidem, quae cum patre occiso ad templum Dianae confugisset, simulacrum eius teneret, nec vi posset auelli, in eodem loco confossa est ob cuius necem tanto omnis Arcadia dolore commota est, ut bellum publice sumeret, & necem virginis vltisceretur. Quorum laudanda sunt Scadae filia in Leuifris Boeotiae, quas traditum est absente patre duos iuuenes praeteruene iure hospitijs suscepisse, qui multum indulgetes vino, vinum per noctem insulere virginibus, quae amissa pudicitia, nolentes superuivere, mutuo ceciderunt vulneribus, Iustum est, & Locridas virgines non tacere, quae cum Ilium mitterentur ex more per annos circiter mille nulla obsceni rumoris, & polluta virginitatis vllam fabulam dedit. Quis valeat silentio praeterire septem Milesias virgines, quae

Gallorum impetu cuncta vastante, ne quid indecens ab hostibus sustinerent turpitudinem morte fugerunt: exemplum sui cunctis virginibus relinquentes, honestis moribus magis pudicitiam curae esse, quam vitam. Nichanor victis Thebis, atque subuersis, virginis vniu captiuae amore superatus est, cuius coniugium expetens, & voluntarios amplexus, quas scilicet captiua optare debuerat, sensit pudicis mentibus plus virginitatem esse, quam Regnum, & interfectam propria manu stens, & lugens amator tenuit. Narrant scriptores Graeci, & aliam Thebanam virginem, quam hostis Macedo corruerat, dissimulasse pudicis dolorem, & violatorem virginitatis suae iugulasse postea dormientem, seque interfecisse gladio, ut nec viuere volnerit post perditam castitatem, nec ante mori, quam sui viri existere. Sed & Timaeus scribit Pythagorae virginem filiam choro virginum, praesuisse, & castitatis eas instituisse doctrinis. Deo ergo immortali virginitatis custodi, & auctori honor, & gloria, in saecula saeculorum. Amen.

HOMILIA V.

Rationes variae proponuntur, quibus non obscure probatur, decessisse Deiparam Mariam non aliter quam inuolata eius virginitate Christum Dominum concepisse & peperisse.

ERGO iam integerrimam Deiparam Virginitatem variis rationibus comprobare, non quidem euidenter, cum mysterium fidei sit ad eum reconditum & obstrutum, non aliter quam per speculum in aenigmate caliginosae reuelationis videatur, vnde D. Bernardus serm. 3. in vigilia Natiuitatis inter tria fidei difficillima sacramenta illud annumerauerat dicens: Tria opera fecit omnipotens illa maiestas in assumptione carnis nostrae, ita singulariter mirabilia, & mirabiliter singularia, ut alia nec facta sint, nec facienda

eienda sunt amplius super terram. Contincta quippe sunt adinuitem Deus, & homo, mater, & Virgo, fides, & car humanum: his duobus fidem accommodavit, quomodo credi potuit, quod Deus homo esset, & quod Virgo manserit, quae peperisset. tunc D. Ambrosius hb.

D. Ambros. de institutione Virginis cap. 5. dixit: Virginem parturire maius est miraculum, quam mortuum renouiscere: & Sophron. in synodico, inter ea quae in sexto Constantino-politano, laudem publicam meruerunt, Mariam post partum intemeratam Virginem permansisse narrat; Quid multa? merito enigma inextricabile videri potest talem reperiri creaturam, quae vicissim de sua carne auctorem, patremque suum generet, non ab alio, quam quem peperit, foecundata, & quae eidem simul, & filia, & sponsa, & mater existat. Vtemur tamen ad hoc congruentibus argumentis, ut nemo saepe mentis distracti possit, decuisse valde, ut Verbum diuinum non nisi ex matre Virgine temporalem ortum habuerit. Primam ergo congruentiam rationem desumo ex grauissimis verbis Concilij Ephesini, vbi dicitur:

Cum Ephes. Quae parit carnem puram, a virginitate cessat, sed quia natum est in carne verbum, Deus custodit Virginitatem, se ipsum ostendens per hoc verbum. In eo autem id ostendit, quia sicut Verbum diuinum generatur a Patre absque aliqua diuini intellectus, seu potentiae generatiuae corruptione, ita idem Verbum carnem indutum ex matre, inuiolato manente virginei claustris sigillo, processit, ut enim dixit Theodoretus Ancirae Episcopus, & habetur in eodem Concilio Ephesino: Nec nostrum

Theodor. Ancir. 10. 6. Verbum cum parit, corrumpit mentem, neque Conc. Ephes. in Append. 5. or. de Christi nat. D. 7. 3. p. 9. 28. ar. 1. Hoc fuit conueniens proprietati ipsius filij, qui mittitur, qui quidem est verbum Dei: verbum autem absque omni corruptione cordis concipitur: quinimo cordis corruptio perfecti verbi

conceptionem non patitur: quia ergo caro sic fuit a Verbo Dei assumpta, ut esset caro Verbi Dei, conueniens fuit, quod etiam ipsa sine corruptione matris conciperetur: Vnde D. Ignatius Martyr inquit: Decebat creatorem D. Ignat. non consueto, sed peregrino, & admirando vti Martyr epi. parit, ut pote omnium Opificem. quibus co- ad Heron. sonant, quae praecitato loco Theodoretus scripsit: Siquod natum est, matris integritatem illam conseruauit, apud recte rati- Theod. An- tiocinantes Deum esse vique cognoscitur. Ac cir. Episc. tandem eleganter in huius confirmationem S. Maximus Taurinensis Episcopus Ephes. 10. 6. dixit: Duas in Christo generationes legimus, sed in vtroque comprehense diuinitatis est 1. 2. & 6. in virtus: ibi enim eum ex semetipso genuit natu. Dom. Deus, hic eum Virgo Deo cooperante concepit: ibi sine initio, hic sine exemplo; illa ante hominem, ista supra hominem; illa incogitabilis, ista mirabilis. Generationem ergo eius quis enarrabit? sed si narrari non potest, credi potest, si lingua deficit, fides proficit. Quid hoc est miraculi? secreto quodam, incomprehensoque conceptus procedit de mortali femina diuina progenies. Hodie nona feminei sexus gloria peperit Virgo, & quod vniuersa nobiscum creatura miratur, natus est homo non per hominem procreatus: natus est Christus ex Maria, ut sexus femineus hominem daret, & Deum proderet integritas virginalis. hactenus S. Maximus.

Secunda ratio sit, quia nemo est tam iudicij inops, qui inficiari possit, quod supposito immutabili Dei decreto, ut filius eius, quem ab aeterno genuit, in tempore conciperetur & nasceretur, decuisse conceptum & partum eius digniorem, ac putiorem reliquis omnibus esse; ille autem dignior, & purior est, qui concipientem, & parientem non violat & corrumpit, sed integram relinquit; hoc igitur conceptionis & ortus genus habuit Dei Filius, perennis puritatis fons, vnde eleganter D. Chrysostomus rationem hanc tangens dixit: Ingressum omnium Domini D. Chrys. b. digniorem esse oportet, quam nostrum. Regius 49. in Gen. enim sui introitus: Oportebat autem, & partum cum nostra natiuitate communicare, &

partim alienum esse, & utraque hæc fuerunt. Nam de viro prodire, commune habet nobiscum, absque nuptiali autem congressu nasci, supra nostram est natiuitatem. Naturale est conceptum fieri in viro, supra naturam humanam est absque commixtione esse prægnantem. Et propterea utraque habuit, ut excellentiã, & commixtionem, quam habet tecum, discas. hæc ille.

Tertia ratio, quia cum Christus numquam legatur damnum aliquod, dum vixit, alicui intulisse, quin potius multis multa bona condonasse, ut dixit Petrus: *Qui pertransiit benefaciendo, & sanando omnes: rationi consonum erat, ut dilectissimæ matris suæ integritati nullum profusus detrimentum inferret, sed pertransiret potius utrum maternum benefaciendo, non lædendo. Certe alij Propheta edificabant, & plantabant in agro Domini, prius tamen euellabant & destruebant, iuxta illud Ierem. i. *Uruellas, & destruas, edifies, & plantes.* Christus autem Dominus, qui Isai. s. vocatur: *Aedificator sepium, non destructor,* ingreditur mundum non euellens, & destruens in matre virginitatis sepem, & inexpugnabilem suæ integritatis murum, sed illum potius mirabili suo ortu magis firmans, & stabiliens. quod pulchre videtur significare sponsus Cant. 8. dicens: *Quid faciemus sorori nostræ, quando loquenda est? (scilicet ab Angelo in Annuntiatione) si murus est, edificemus super eum propugnacula: ac si dicat, licet muro virginitatis munita sit, propugnaculis tamen immaculatæ cõceptionis, & mundissimi ortus eam corroboremus: sequentia etiã verba: *Si ostium est, compingamus illud tabulis cedrinis: id ostendunt, cum Cedrus eius naturæ sit, ut nunquam putrescat, & ideo apud Antiquos æternitatis symbolum semper extitit, ut docet Pierius, quare diuinus sponsus Mariæ Virginitatem in æternum duraturam non obscure ibi prædixit.***

Quartam rationem docuit me D. Anselmus in lib. z. cuius titulus est, cur Deus

homo? ubi tradit voluisse Christum ex Virgine concipi, & nasci absque vitili opera, ut hunc mirabilem, inusitatum, immo & inauditum nascendi modum suæ subiacere potestati ostenderet: verba D. Anselmi hæc sunt: *Quatuor modis potest Deus facere hominem, videlicet, aut de viro, & femina, sicut vsus monstrat; aut nec de viro, nec de femina, sicut creauit Adam; aut de viro sine femina, sicut fecit Euam; aut de femina sine viro, quod nondum fecerat. Vt igitur hunc quoque modum probe sitæ subiacere potestati, & ad hoc ipsum opus, delatum esse, nihil conuenientius, quam ut de femina sine viro assumat illum hominem, quem querimus. Vtrum autem de Virgine, vel non Virgine dignius hoc fiat, non est opus disputare, sed sine omni disputatione asserendam est, quia de Virgine, Deum & hominem nasci oportet. hæc ille.*

Quinta ratio sit, quia decebat valde eum, qui legem de honorandis parentibus condiderat, ne, cum nasceretur, virginitatis honorem in matre minueret, sed potius augeret, quod sane præstitit Christus; nam cum in omni partu semper concurrat dolor parientis, & fletus nascentis, certè licet ipse fletus, & lacrymas in sua natiuitate non respuerit, iuxta illud Sapientia 7. *Primum vocem similem omnibus emisit plorans: in matris tamen partu dolorem non admisit, sed eam potius eximia læticia perfudit, iuxta illud Isaiæ: *Germinans germinabit* (scilicet Isai. 36. Maria) & exultabit lætibus: gloria Libani dicitur ei, decor Carmeli, & Saron: certè gloria hæc Libani nulla est alia, quam illa, quam ipsa Virgo significauit dicens: *Ego quasi Libanus non incisis odorem euaporavi: ac si diceret: ego sine scissura claustrum virginis Christi pepererit: alia formæ, dum pariunt, sædiores & sordidiores redduntur, partus autem Mariæ ita pulchram illam reddidit, ut decorem Carmeli & Saron induisse videretur.**

Sexta ratio: quia cum Christus cohonestare, & suadere veniret inusitam virgi-

Act. 10.

Ierem. 1.

Isa. 5.

Cant. 8.

Pier. lib. 50.

virginitatem, quæ fere apud omnes in opprobrio erat, Moysè dicente: *Maledicta sterilis, quæ non parit*: oportebat ut tam ipse, quam mater eius Virginitatem perpetuò colerent, ut sic quod postea de virginitate Evangelicis eunuchis prædicaturus erat, & facilius, & efficacius suaderet; ille enim perfectus censetur Magister, qui *capit facere, & docere*, veniens igitur ad docendam virginitatem non debebat prius matris violare integritatem, quam facile illam custodire poterat, sic enim fiebat ut tam filius, quam mater exemplum essent virginitatis, quod magni momenti erat ad illam reliquis suadendam. hinc Gregorius Nazianzenus oratione de laudibus Basilij dixit: *Christus ex Virgine oritur, virginitatem velut lata lege sanciens*: non quod præcepto ad virginitatem compulerit, sed quia efficacis exempli vi ad illam festandam trahat. Ad idem etiam tendunt verba Ioannis Damasceni dicentis: *Christus Virginitatis decus, & ornementum est, ut qui non modo ex parte circa congressum genuit, sed etiam carnem ex Virgine sine virili congressu assumpsit*: ipseque omnibus numericis absolutam virginitatem in se ipso ostenderit: vnde merito D. Ambrosius lib. de institutione Virginis, Christum virginitatis ducem, Mariam verò virginitatis vexilliferam appellavit, cuius sane vexillum militiæ sequitur cælestis Virginum exercitus, eodem Ambrosio dicente: *Hæc est cælestis illa militiæ, quam laudantium exercitus Angelorum promittebat in terris*, Luca 2. ac tandem Theodoretus dixit: *Christus Dominus honoravit virginitatem, ut qui natus sit ex Virginitate, præta virginitatis germinavit, & hos suaveolentes, & qui non marcescunt flores, offert creatori*. Accedunt his egregia D. Gregorij Nazianzeni carmina:

Ante quidem vmbroso in paucis splendore micabat,
Dum lex iura daret terris, & in orbe vi-
geret,

Exiguus spectanda notis.
At postquam Christus, per castæ viscera
Matris
Ab sine patre, & redit vitæ progressus in
auras,
Lustravit muliebri genu, tū deniq; nostro
Virginitas generi præclaro lumine fulsit.
Connubiū tantum exsuperans, & vincula
vitæ,
Quantum animus carni præstat, connexaq;
cæli
Regia tellurem superant. quantoq; sagaci
Illud in æternum durans præstantius a-
uum est.

Septima ratio: Christi liberalitati, & munificentiæ in remunerandis hospitibus, à quibus recipiebatur, innititur. Domum Zacchæi ingressus ore dixit, & opere complevit: *Hodie salus Domui huic facta est*: ingressus Domum Marthæ, & Mariæ ad illarum preces Lazarum mortuum earum fratrem a vitæ reuocavit, ac tandem sepulchrum, in quo per triduum iacuit, quasi ei hospitium persolvens, ad eò illustravit, ut de illo Isaias prædiceret: *Et erit sepulchrum eius gloriosum*. Et quidem si hominis grati illud ingenium est, ut beneficium receptū, quoad possit, rependat, ut vidimus in Elia, qui Sareptanæ viduæ placentulam sibi datam, ad eò liberaliter persoluit, ut per multos dies tempore ingruentis famis, nec farina de hydria deficeret, nec lecythus olei minueretur, ut sacra Regum narrat historia. Elisæus etiam cum frequenter hospitio reciperetur à quadā pia fœmina gratum ad eò se illi exhibuit, ut omnia debita illius creditoribus solueret, & filium suscitaret: cum igitur Beata Virgo speciali illo virginei vteri suo hospitio per integros nouem menses Christum Dominum suscepisset, summaque sit Christi erga benefactores suos gratitudo, consequens est sacram illam domum non violasse, nec permisisse ad introitū, aut egressum illius iacturam aliquam pati, vnde D. Idelphonus lib. de perpetua virginitate, & partuitione Mariæ dixit:

Oper-

D. Ildesf.
de virgin.
partu Mariae.

Oportuit, ut primam Genitricis integritatem nascens incorruptio custodiret, & complacitum claustrum pudens sanctitatis hospitium virtus diuini spiritus infusa seruaret. consonant his, quae D. Chrysolog. eleganter scripsit: *Qui ingreditur, & egreditur, & introitus sui, & exitum nulla vestigia relinquit, diuinus habitator est, non humanus, & qui conceptu suo virginem seruat, & ortu suo relinquit virginem, non terrenus homo est, sed caelestis.* Nec fas certè est dicere, Christum Dominum post egressum ex matris utero, factam virginis claustrum iacturam diuina virtute postea reparasse, nam qui eadem facilitate poterat integram illam seruare, superfluum sanè fuisset illam ortu suo violare, quam confestim redintegrate volebat. vnde cum mirabilis sit

B. Petr. Dā.
ep. 4. c. 10.
& habetur
10. 3. Bibl.
SS. Pat.

(B. Petro Damiano id attestante) & valde praecellentius Virginem incorruptam manere post partum, quam corruptam ad virgineale decus redire post lapsum, quia & maius est quemlibet claustrum ianuis ingredi, quam eas, quae patuerint, ianuis claudere: rationi consonum est, ut id quod perfectius ab omnibus putatur, filium matri suae praestitisse putemus.

1. Cor. 15.

Octaua ratio sit, quia cum primus Adam de terrena terrenus, typum gesserit secundi Adam de coelo caelestis (ut verbis Pauli utar) oportuit, ut sicut ille ex terra virginea nullius culturae subiecta procreatus fuit, ita etiam Christus ex utero Virgineo, & matre intacta nasceretur: quae rationem his verbis illustrauit Ambros.

D. Ambros.

ser. 39. Adam de terra virgine natus est, & Christus de Maria Virgine procreatus; illius maternum solum necdum scissum fuerat, istius maternum secretum nunquam concupiscentia violatum: Adam Dei manibus plasmatur è limo; Christus Dei spiritu formatur in utero. vterque ergo oritur sine patre, vterque Virgine oritur matre: in eandem rationem recidit alia, quam assignat

D. August.

Aug. ser. 14 de Natiu Christi, ut sicut in coelo Christus habebat patrem incorruptibilem, sic in terra haberet matrem omnino corruptione carentem.

Nona ratio, & valde singularis, traditur ab August. lib. de sancta Virginit. v. D. August. bi ait: Oportebat caput nostrum ex de Virgine nasci, ut significaret membra eius, sua de Virgine Ecclesia secundum Spiritum sanctum nascitura: Ecclesia enim, cuius filij sunt Catholici, immaculata est ex concubitu, foecunda partu, Virgo perpetua, concipit non à viro, sed spiritus; parit non dolore, sed gaudio; nutrit non vberibus corporis, sed lacte doctoris, ut verbis eiusdem Augustini utar serm. 6. in nat. Domini.

Decima tandem ratio sit, de cuius Christum Dominum ex matre Virgine oriri, ut etiam ex vi conceptionis peccato originali careret: nam vulgaris modus humanae conceptionis hoc genus peccati parit, conceptio vero ex sola Virgine absque virili opera omnis peccati expertus est, & consequenter Christi conceptio non potuit esse immaculata, quae ex Virgine fuit à Spiritu sancto obumbrata. vnde D. August. inquit in suo Enchyridio: *Nulla voluptate carnalis concupiscentiae seminatus, siue conceptus est Christus, & ideo nullum peccatum originaliter contrahens, & lib. 13. de Trinitate cap. 18. Non interfuit concupiscentiae carnalis, per quam seminatur, & concipiuntur ceteri, qui trahunt originale peccatum, sed ea penitus remotissima; credendo, non concumbendo, sancta est fecundata virginitas, ut illud quod nascebatur, ex propagine primi hominis, tantummodo generis, non etiam criminis originem duceret: cui sit honor & gloria in saecula saeculorum.*
Amen.

—o—o—o—

HOMI.